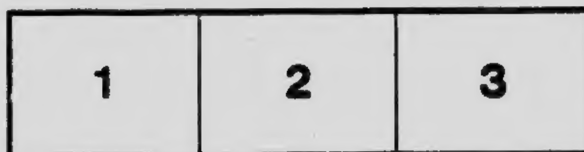
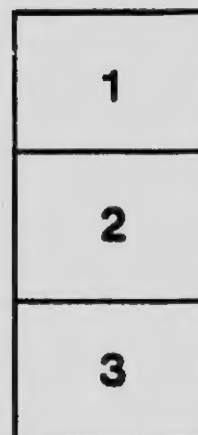
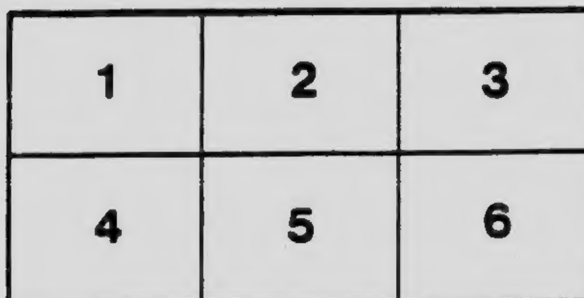

1
2
3

1
2
3

1
2
3
4
5
6

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 19.

ПЕТРУСЬ.

З 1 малюнком і портретом.

Накладом „Канадийского Фармера“
852 MAIN STREET. WINNIPEG, CANADA

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 19.

ПЕТРУСЬ.

З 1 малюнком і портретом.

Накладом „Канадийского Фармера.“
852 Main Street, Winnipeg, Canada

Т. Шевченко

Петрусь.

(I.)

Були на хуторі пани —
І пан і пані небагаті,
І дочечка у їх росла,
Уже чимала під[illegible]лась;
І ґенерал її посватав,
Бо страх хорошая була,
А ґенерал був страх багатий.
От і талан Господь послав
На вбогий хутір, ублагали
Царя небесного! Взяли,
Її гарненько одягли,
Та у неділю й повінчали,
І ґенеральшою назвали,
І цуґом в Київ повезли.

Було на хуторі погане
Мале байстря, свиней пасло,
Петрусем звалось; на придане
Воно за панною пішло
У ґенеральскеє село
Свиней же пасти, безталанне.

За балом бал у ґенерала.
За ґенеральшою чимала
Орда панів і паничів;
А ґенеральша у ночі
Уже тихенько й плакать стала.

— „Занапастила мене мати,
Зовяне марно у палатах
Краса і молодість моя!”
— „Ти, душко, плачеш?” — „Хто се? я?
Ні, я не плачу.” — „Знаєш, Маню?
У городі тепер Армяне;
Купи собі, Машуню, шаль!”
— „Мені не треба тії шалі!”
— „Не задавай же серцю жалю!
Купи, голубко! Не печаль
Мого ти серця! А весною
В Париж поїдемо з тобою,
Або поїдемо в село,
Як схочеш, серце.”
Тихо, тихо
Зима минала; кралось лихо,
Та в самім серці й уляглось
У ґенеральші молодої.
Поїхали в село весною;
В селі бенкети загули;
А ґенеральша плаче, плаче,
А ґенерал того не бачить,
А всі вже бачили в селі.

(II.)

З нудьги, із двору погуляти
Якось задумавшись пішла,
Та аж за царину зайшла,
Та й бачить, що пасе ягнята
Мале хлопяточко в стерні.
— „О горе, горенько мені!
Що я робити-му на сьвіті?...
Се ти, Петрусю?” — „Аже-ж я.”
— „Ходім до мене! будем жити,
Як там на хуторі колись
Жили, жили.” — Та й похилилась,
Очей не зводячи, дивилась
На Петруся. Одним-одна
І виростала, й дідувала,
І за старого ґенерала
Занапастили-продали,

Ходім, Петрусю, в сад, в палати!

І в-купі гроші пропили...
І тяжко, тяжко зáридала.
— „Ходімо, серце, погулять!
Ходім, Петрусю, в сад, в палати!”
— „А хто-ж тут буде доглядать?
Хто попасе мої ягнята?”
— „Нехай, хто хоче!”

Й повела
Його в палати. А в палатах
Причепурила, одягла,
А потім в школу оддала.
І любо їй... Нехай радіє,
Поки надію серце гріє,
Поки росте з того зерна
Або кукіль, або пшениця.
Бо ми не знаєм, що творить ся
У його там. А Бог хоч зна,
То нам не скаже. Як-би знала
Матуся горенько твоє,
Чи оддала б за ґенерала
Дитя єдинеє своє?
Не оддала б. А в-тім — не знаю,
Бо всякі матери бувають...

Минають дні собі поволи;
Петрусь до школи та із школи
З книжками ходить та росте;
Сама аж ніби молодіє,
І ґенерал собі радіє,
Що діло, бачите, сьвяте
У-двох таки вони зробили.

Петра на волю одпустили;
Зимою в Київ одвезли,
І там у школу оддали,
І там чимало поповчили.
Вернув ся з Києва Петрусь
Уже Петром і паничем,
І кучері аж по плече,
І висипав ся чорний вус,

І ще... Та се ще не втече:
Роскажем иногді колись
Про те, що снило ся Петрові.
А ґенеральші чорнобровій
Що снить ся?...

(III.)

Перед Пречистою
Горить лампада у-ночи.
Поклони тяжкії бючи,
Ридала, билась, нечистую,
Огненную сльозу лила.
Вона благала Пресьвятую,
Щоб та її, щоб та спасла,
Щоб одуріть їй не дала,
Пренепорочная. І всує,
Молитва їй не помогла:
Вона, сердешна, одуріла,
Вона, небога, полюбила
Свого Петра!... І тяжко їй,
Душі негрішній молодій!
Так що-ж робить? Нестало сили!
Сердега разом одуріла.
Та й як його одній, сьвятії
Прожити літа молодії?
Вони ж не вернуть ся!... Як хоч,
А лихо, кажуть, перескоч,
А то задавить. Ґенеральша
Не перескочила, бо їй
Хотілось жити, молодій!
— „Петрусю! друже мій єдиний!
Моє ти серце! мій ти сину!
Ратуй мене, ратуй, ратуй,
О Матір божая! розкуй
Мою ти душу!" — І ридала,
І батька й матір проклинала,
І все на сьвіті. А Петрусь,
Її единая дитина,
Гуляв собі пренеповинний
В саду, та арію якусь

Мугикав з-тиха. Більш нічого
Петрусь не бачив. А небога
Сама не знае, що робить
І що їй діяти з собою:
Чи то сховатись під водою?
Чи то їй голову розбить?
— „Поїду в Київ, помолю ся:
Молитва може прожене
Діявола... О мій Петрусю!
Молитва не спасе мене —
Я у Дніпрові утоплю ся!"

Моліте Господа, дівчата!
Моліте Господа, щоб мати
І вас оттак не продала!
За ґенерала, за палати,
І вас оттак не продала!
Любітесь, діточки, весною!...
На сьвіті є кого любить
І без користи; молодою,
Пренепорочною, сьвятою,
В малій хатині буде жить
Любов та чистая, і буде
Сьвятий покой ваш стерегти
І в домовині.

Що-ж то буде
Із ґенеральшою? Що ти
Тепер робити-меш з собою,
З своєю божою красою?
Хто стерегти-ме твій покой,
Украдений твоїм Петрусем?
Хиба архистратиг? Та й той
Не встереже тепер! Бою ся,
І вимовить боюсь тепер
Твоє грядущее...

(IV.)

У Київ їздила, молилась,
Аж у Почаєві була;
Чудовная не помогла,

Не помогла сьвятая сила.
А ти аж плакала, молилась,
Та й занехаяла. Везла
Назад гадюку в серці люту,
Та трошки в пляшечці отрути.

Не їла три дні й не пила.
Вернувшись з прощі, і три ночи
Не спала; впали карі очи,
Засохли губи, і в-ночи
Щось ходя шепче сьміючись.
Аж тиждень так собі нудила.
А потім трути розвела
І ґенерала напоїла,
Та й спать, упоравшись, лягла.

—„Тепер старого поховаю,
А молодого привітаю,
Та й буду жить собі та й жить,
Петруся серденько любить..."
Подумала, чи то сказала.
Хотіла спать, але не спала;
І ждала сьвіту, і дожить
До сьвіту божого боялась.

І задзвонили в-ранці рано
По ґенераловій душі;
Заговорили щось погане,
До ґенерала ідучи
Прощатись, люде. Аж гуде,
З усіх усюд народу йде:
Та щось шепочуть про отруту
І судових неначе ждуть.
І разом стихли на мінуту:
Приїхали. Ножі беруть
І ґенерала розчиняють,
І яд находять в животі.
І на Господньому хресті
Уся громада присягае.
Заприсягла. Питае суд:
— „Тепер скажіте, християне,

Хто отруїв його?” — Гудуть,
Мов з-тиха дзвони: „Пані, пані!”

Тогді на ґанок вихожає
І до громади промовляє
Петрусь і каже: „Я зробив!
Я ґенерала отруїв,
А ви не знаєте нічого!” —
Взяли Петруся молодого,
Та в город в путах одвезли.
Його недовго мордували
В тюрмі, в суді, а в добрий час
В кайдани добре закували,
Переголили про запас.
Перехристивсь, оттак убраний,
І поволїк Петрусь кайдани
Аж у Сібір...

1850.
Оренбурґ.

Образи народні.

Нераз вже були на Україні образи українські і картин, але не було ще таких, які власне тепер можна набути

В РУСЬКІЙ КНИГАРНИ.

Гляньмо наперед на образи!

Се два прекрасні, великі образи: ПЕРШИЙ — се славний малюнок українського артиста-маляра п. Іваcюка:

ВЇЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЄВА;

а ДРУГИЙ — се славний малюнок українського артиста-маляра п. Красіцького:

За тими обома образами великий попит був не лише в старім краю, але і в Канаді, і в Америці, одначе тепер з причини війни тяжко їх спровадити зі старого краю. Та удало ся українському Бюрови в першій американській фірмі в Ню Йорку виконати пречудні репродукції тих образів у такій величости як були в старім краю на найліпшім, тривкім, картоновім папери. Репродукції виконано так званим »сьвітло-друком«, що виглядають наче оригінали.

ВЕЛИЧИНА ОБРАЗІВ ТАКА: високі на 28 цалів, а довгі на 22 цалі.

ЦІНА (ВЖЕ З ПЕРЕСИЛКОЮ) ЗА ОДИН ОБРАЗ $1.50; ЗА ДВА ОБРАЗИ $2.50.

Сї образи можуть бути прикрасою галь і приватних кімнат. Надають ся навіть до прикрас галь підчас концертів і сьвят Шевченківських.

Тарас Шевченко .... 50ц.
Іван Франко .... 50ц.
Богдан Хмельницький .... 50ц.
Іван Котляревський .... 50ц.
Михайло Павлик .... 50ц.
Михайло Павлик .... 50ц.
Найбільші Сини України .... 25ц.
Мирослав Січинський .... 25ц.

Ruska Knyharnia

848-850 Main St. Winnipeg, Man.